

НИКОЛАЙ ХАЙТОВ СЪБОР В ЦАРИМИР

chitanka.info

Обичам да ходя на сборове и да гледам селските хора. Музиката свири, играчите скачат, плетениците се полюляват... Ритъмът те увлича, доиграва ти се и се усещаш олекнал, освободен от мрачни мисли и отлежали дертове.

Нещо странно има в хорото: уж всички стъпват в един ритъм, правят движения едни и същи, а всеки в играта е неповторим: един се пъчи, като че хорището е негово; втори стъпва предпазливо; трети „бие“ стъпалата отвисоко, без да мисли какво мачка, а четвърти плахо се извива. Един полюлява рамене, друг — бедра; кой каквото има, пуца го в играта, показва истинското си лице, проявява истинското си сърце. И гледаш как маските човешки падат, как покривалата се събличат и пред тебе се появяват неочаквани лица, неподозирани характери, които изживяват в ритъма на играта себе си, освобождават се от себе си. Защото танцът е не само мускулно, а преди всичко вътрешно движение, една *изповед*, целителна и облекчителна. И защото при танца човекът си признава неща, които никога не назовава с думи — нито пред себе си, нито пред останалите хора.

Ето защо, като научих от моя познайник Колю Фъртуната, че в Царимир ще има събор, оставих си работата, качих се на таксито му и тръгнах. Денят бе топъл и душен. Като наближихме Царимир, движението се сгъсти, но затова пък просналите се край пътя зелени простори излъчваха свежест и прохлада. Напъвах се да чуя звуците на хорото, но не долавях ни тъпан, ни дявол.

Влязохме в селото — дълго село, края му не виждаш. Къщите, макар еднакви, ала нови, с големи дворища, с една дума — хубаво, богато, съвременно село. Разцепи се навалицата да минем и ето ни в средата на Царимир. Чуваха се музики, но не виждах никакви хора.

Попитах един царимирчанин с мургаво лице и бяла риза от найлон, къде им е съборът, а той посочи към една поляна, затулена от върбите край шосето:

— Ето!

Отправих се нататък и тогава забелязах, че по средата на поляната има естрада, на естрадата — музиканти с една певица. Наоколо бяха подредени дъски за сядане, а на тях — съборяни. Всеки уловил по едно шише бира, чука се отвреме-навреме със съседа си и пие... До естрадата — скари, на които се печеха двойни кебапчета. Три скари — на три места, хвърляха към небето бели пушеци и разливаха

гъста, тлъста миризма. Дузина келнери грабеха печените-недопечени порции, тичаха да ги разнасят и гръмогласно съобщаваха новите поръчки.

В това време музиката — кларне, тъпан и акордеон — свиреше ли, свиреше, певицата — пееше ли, пееше:

*„Дай ми, мамо, дай ми две по петстотини
две по петстотини — цяла хилядарка,
да си купя, мамо, кило със ракия,
кило със ракия — и върла мастика...“*

Пееше певицата, не се шегуваше, а микрофоните, поставени на различни места из поляната, препращаха музиката с оглушителна сила към съборяните, та говор и музика се сливаха в една дандания. Тази шумотевица се блъскаше в клоните на съседните върби с такава сила, че листицата им трепереха.

Нищо не се чуваше сред тоя шум. Нищо не се виждаше от дима на разтопената кайма. През мъглата от бели пушеци прозъртаха отвреме-навреме лицата на хората по пейките, повечето мъже.

И все пак не ми се вярваше — може ли такъв събор да мине без хоро? Попитах един млад мъж къде им е хорото.

Той ме изгледа и отсече, без да бърза:

— Тука не играем хоро, другарю. Хорото вече не преде! — Ние тука правим „гюрещ“ (борба).

Махнах се от поляната, оставих съборяните да си допиват бирата, докато дойде време за борбите, и тръгнах по главната улица на Царимир, където се разхождаха младите. Добре облечени, нагиздени, парфюмирани, младежите изглеждаха чудесно. Край улицата имаше сергии с шекерени петлета, край тях се трупаха деца и свиреха с нови пищялки. До сергиите налякали циганки продаваха слънчогледови семки. Всичко живо ядеше семки и ръсеше люспиците по улицата... Момчетата флиртуваха с момичета. Семката е хубаво нещо за такива случаи: опре ли ти се някоя дума — хайде семката в устата, докато си спомниш какво да кажеш.

На площада, където щеше да стане „гюреша“, нетърпеливите вече заемаха места, а други се бяха разположили от сутринта върху

шарени одеяла. Закусваха, пиеха „алтай“ и очакваха да започне зрелището. Безброй коли и мотоциклети, паркирани по ливадата, лъщееха на слънцето, накитени с възглавници, с целофанени змейове, джуджета и маймунки.

Това беше съборът...

Хоро нямаше да има.

Качих се в таксито и се понесох обратно, замислен за изоставеното народно хоро. Триста кила кайма, една музика, пет чувала семки и хиляда шишета бира бяха достатъчни да се направи събор. Музиката щеше да гърми и да треци, семките щяха да се превърнат в люспи и с това увеселението щеше да свърши. И никой, никой нямаше да си спомни, че някога се е играло, че в тая игра има нещо, дето го няма ни в „гюреша“, нито в бирата, нито в семките, нито в тлъстите кебапчета. А докато се измъквахме от задръстеното шосе, зад нас гръмна хилядогласен вик и се разбра: борците бяха вече пристигнали.

Започваше гюреша — коронният номер на събора в село Царимир.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.